

Täysistunto

Keskiviikko 22.5.2024 klo 14.00—18.26

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ennakkoperintälain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 49/2024 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Esittelijänä on ministeri Purra, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.00 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (esittelypuheenvuoro): Rouva puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ennakkoperintälakia. Esityksen sisältämät keskeiset muutokset koskevat muun muassa konkreettisesti ennakkopidätysprosenttien voimaantuloa. Esityksen mukaan ennakonpidätysprosentit ja verokortit tulisivat voimaan 1. tammikuuta. Yli 7 000 euron suuruiset ennakonkannon alaiset tulot voitaisiin ottaa huomioon ennakonpidätysprosentin laskennassa, jos ne olisi huomioitu aiemmin verovelvollisen ennakonpidätysprosentin laskennassa. Ehdotetut muutokset toteuttavat hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan hallitus sujuvoittaa veronkantoa, parantaa verotuksen ennakoitavuutta sekä jatkaa veronkannon digitalisoitumista.

Arvoisa puhemies! Ennakonpidätysprosentit ja verokortit tulisivat siis jatkossa voimaan 1. tammikuuta alkaen. Tuloraja määräytyisi koko kalenterivuodelta. Nykyisin verokortit tulevat voimaan 1. helmikuuta ja tulorajassa on otettu huomioon 1. helmikuuta—31. joulukuuta saadut tulot. Tammikuussa maksettuihin suorituksiin on käytetty edellisen vuoden päättyessä voimassa ollutta ennakonpidätysprosenttia. Verovelvollisen ei jatkossa esimerkiksi tarvitsisi hakea muutosverokorttia tammikuun suoritusta varten, jos edellisen vuoden ennakonpidätysprosentti on ollut liian suuri tai liian pieni verovuoden arvioituihin tuloihin nähden.

Muutoksen tavoitteena on parantaa ennakonpidätysmenettelyn sujuvuutta ja verokorttien ymmärrettävyyttä verovelvollisille, vähentää verovelvollisten tarvetta asioida Verohallinnossa muutosverokortin tai verokorttia koskevan neuvon hakemiseksi, vähentää muutosverokorttien käsittelystä suorituksen maksajille ja Verohallinnolle aiheutuvaa työtä sekä parantaa ennakkoperinnän vastaavuutta.

Verokorttien voimaantulo 1. tammikuuta alkaen ja tulorajan määräytyminen koko kalenterivuodelta odotettavissa olevien tulojen mukaisesti selkeyttävät ennakonpidätyksen perusteita ja parantavat verokorttien ymmärrettävyyttä. Muutos helpottaa verovelvollisen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2024 vp

verokortin tuloajan täyttymisen seuraamista ja muutosverokorttitarpeen arviointia verovuoden aikana.

Verokorttien ymmärrettävyyden parantuminen vähentää myös suorituksen maksajien tarvetta neuvoa suorituksen saajia. Muutos vähentää verokortteihin liittyvää asiointitarvetta ja asiakaskysyntää Verohallinnossa erityisesti vuodenvaihteessa. Muutos vähentää muutosverokorttien määrää ja niiden käsittelystä aiheutuvia kustannuksia sekä suoritusten maksajille että Verohallinnolle.

Arvoisa puhemies! Yli 7 000 euron suuruiset ennakonkannon alaiset tulot voitaisiin jatkossa ottaa huomioon perusverokortin ennakonpidätysprosentin laskennassa. Edellytyksenä on, että nämä ennakonkannon alaiset tulot on otettu aiemmin huomioon saman verovuoden tai edeltävän verovuoden ennakonpidätysprosentin laskennassa. Muutosverokortilla yli 7 000 euron suuruiset tulot on voitu ottaa huomioon jo nykyisin, kun perusverokortilla on voitu ottaa huomioon korkeintaan 7 000 euron suuruiset ennakonkannon alaiset tulot.

Kuten nykyisinkin, Verohallinto määräisi jatkossakin tarkemmin, missä tilanteissa ennakonkannon alaisia tuloja ei oteta huomioon ennakonpidätysprosentin laskennassa. Muutoksen tavoitteena on lisätä verovelvollisten mahdollisuutta vaikuttaa ennakonkannon alaisten tulojensa ennakoperinnässä sovellettavaan menettelyyn. Muutoksella pyritään myös vähentämään verovelvollisten tarvetta hakea muutosverokorttia ja muutosta ennakoveroihin.

Arvoisa puhemies! Ehdotettu muutos vaikuttaisi kaikkiin luonnollisiin henkilöihin, joilla on ennakonpidätyksen alaisia tuloja. Muutos olisi verovelvollisille merkittävä, sillä vaikiintuneesti verovuoden alussa on sovellettu edellisen verovuoden päättyessä voimassa ollut verokorttia — tähän tulisi muutos. Ehdotetut muutokset kohdistuvat ennakoperintämenettelyyn eivätkä vaikuta verovuodelta suoritettavan veron lopulliseen määrään. Ennakonpidätysperusteiden ja perusverokorttien voimaantulo vuoden alusta alkaen vaikuttaisi kuitenkin verontilitysten jakautumiseen verovuoden sisällä ja erityisesti tammikuussa toimitetuista ennakonpidätyksistä helmikuussa veronsaajille tilitettäviin määriin. Verokorttien voimaantulon aikaistamisen arvioidaan pienentävän verotuottoja kertaluonteisesti muutoksen voimaantulovuonna 2025 noin 10 miljoonalla eurolla.

Arvoisa puhemies! Lain ehdotetaan tulevan voimaan mahdollisimman pian. Verohallinnon pitää toteuttaa järjestelmämuutokset ennen vuoden 2025 verokorttien muodostamista marraskuussa 2024. Muutoksia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuoden 2025 ennakoperinnässä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset esittelystä. — Ja sitten edustaja Koskela, Jari.

15.05 Jari Koskela ps: Arvoisa rouva puhemies! Kiitokset ministerille esityksestä. Nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys tuo monesti ja paljon toivottua selkeyttä verokorttikäytäntöihin ja samalla edistää oikealla tavalla yhteiskunnan digitalisoitumista.

Verokorttien käsittely toki on jo jonkin aikaa tapahtunut pääsääntöisesti digitaalisesti, mutta lainsäädäntö ei ole muuttunut kehityksen mukana. Monelle on epäselvää, miksi uusi verokortti tulee voimaan vasta helmikuussa ja tammikuussa mennään edellisen vuoden ennakoperintäprosenttien mukaan.

Jo ensi vuonna verokortit tulevat siis voimaan heti tammikuun alussa nykyisen helmikuun alun sijaan. Ajoittuminen helmikuulle on perua ajalta, jolloin verokortit lähetettiin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2024 vp

postitse ja verokortit piti pääsääntöisesti itse toimittaa palkanantajalle. Tämän nykyisen voimaantuloajan takia vuodenvaihteessa on tilattu merkittävä määrä muutosverokortteja, ja Verohallinnon puhelinpalvelua on aivan kohtuuttomasti ruuhkautettu kansalaisilta tulevien neuvontapuheluiden määrällä.

Arvoisa puhemies! Tässä yhteydessä on ehkä hyvä puhua myös yleisistä verotuskäytännöistämme ja talousosaamisestamme. Suomessa on monenlaisia verovähennyksiä, joista osa menee veroilmoitukseen automaattisesti, mutta osan kanssa pitää itse olla hereillä. Verovähennyksiä varmasti käytetään vähemmän kuin olisi mahdollisuus järjestelmän byrokraattisuuden ja ehkä myös kansamme liian vähäisen talousosaamisen takia. Yksi jos toinenkin nuori työelämäänsä päädyttyään tuskailee veroilmoituksen ja yleisesti verotuksen suhteen.

Onkin hyvä, että hallitusohjelmassa on linjattu, että Suomesta pitää tehdä maailman talousosaavin kansa. Siellä on linjattu talous- ja yritysosaamisen sisällyttämisestä kaikille koulutusasteille. Talousosaaminen vähentää varmasti myös ylivelkaantumista ja ulosottoja ja viime kädessä antaisi kansalaisille paremmat edellytykset huolehtia omasta elämästään. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Reijonen.

15.07 Minna Reijonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Nyt käsittelemme veroasioita, ja kiitoksia ministeri Purralle tästä asiasta. Sehän, että verokortti tulisi voimaan vuoden alusta, on todella selkeä ja järkevä ajatus, tuo sitä ennakoitavuutta ja selkeyttä näihin veroasioihin, ja se ei helpota pelkästään ihmisten, työntekijöiden asiaa vaan helpottaa myös työnantajien ja Verohallinnon asioita, ja varmasti tämä helpottaa yrityksiäkin. Eli tämä on varmasti mieluinen uudistus monelle, ja on kyllä hyvä, että tämä muutosverokorttirumba vähentyy.

Oikeastaan yksi kysymys olisi tässä ministerille. Siihen kysymykseen ei todellakaan tarvitse vastata, mutta kysymys olisi se, miksi tätä ei ole tehty jo aikaisemmin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

15.08 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Minulla on ministerille ihan suora kysymys, koska tämä hallituksen esitys on hyvä. Kyllähän verotuksessa, niin kuin monessa muussa yhteiskunnan toiminnassa, ollaan menossa tällaiseen ajantasaiseen malliin, jossa asiat hoidetaan digitaalisesti ja nopeasti. Siinä ei ole mitään moitittavaa, se on vain tämän aikamme ilmiö, ja siihen on tottuminen.

Mutta meillä kannattaisi ehkä kiinnittää hieman nyt ainakin lakiesityksen käsittelyssä valiokunnissa huomiota siihen, että meillä on paljon ihmisiä, joilla ei ole nettiyhteyttä. He ovat tavallaan ulkona tästä järjestelmästä ja, ikävä kyllä, ovat yhä enemmän tippumassa tästä yhteiskunnan ulkopuolelle, koska heille ei sitä asiointia... Verotoimistoja on enää suurimmissa kaupungeissa. Kotikunnassani Ilomantsissa meillä onneksi kuitenkin kunnantalolla on järjestetty palvelupiste, josta apua saa kyllä, ja sitten jos siinä ei pystytä auttamaan, niin osataan neuvoa oikeaan pisteeseen.

Kysynkin ministeriltä, miten aiotte varmistaa omassa työssänne sen, että tällaisia palvelupisteitä on riittävästi. Nimittäin ymmärrän sen, että näitä verotoimistoja ei kyllä palaute- ta minnekään enää, mieluummin niitä vähennetään. Mutta kansalaisten tasa-arvoisu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2024 vp

den kannalta koskien näiden verotukseen liittyvien asioiden neuvontaa: Monella ihmisellä ei ole nettiä käytössään taikka ei ole esimerkiksi korkean iän takia mahdollisuutta edes lähteä opettelemaankaan eikä ole tarvekaan. Miten te aiotte varmistaa, että näitä palvelupisteitä on, että ihmiset eivät jää pulaan ja nimenomaan eriarvoiseen asemaan?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Savio.

15.10 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Yhdyn kiitoksiin hallitukselle ja valtiovarainministeri Purralle tästä esityksestä, jolla ennakoperintälakia muutettaisiin siten, että ennakonpidätys suoritettaisiin jatkossa koko kalenterivuoden ajan samalla verokortilla. Kuten täällä on todettu, nykyäänhän tammikuun palkkatuloista tai eläkkeestä tehdään ennakonpidätys edellisen vuoden verokortin perusteella ja vasta helmikuun alusta vuoden loppuun saakka ennakonpidätys suoritetaan nykyisin uuden verokortin tulokertymä- ja pidätysprosenttien perusteella, ja tämä on kieltämättä ollut aika sekava menettely monen veronmaksajan näkökulmasta. Se on toki ymmärrettävää ollut aikanaan, kun takavuosina verokortit lähetettiin paperisina verovelvollisille, jotka sitten edelleen ne postista saatuaan toimittivat työnantajille tai muille maksajatahoille, ja tähän on tietenkin aiemmin aiheuttanut tiettyä viivettä verokorttien käyttöönotossa. Se on tosiaan ollut aika hämmennystä aiheuttavaa veronmaksajien mielissä ja johtanut myös lukuisin tiedusteluihin verottajan suuntaan.

Arvoisa puhemies! Digitalisaation kehittymisen myötä verokortit menevät nykyään monesti nopeasti ja suoraan maksajatahoille, jolloin ne voidaan ottaa käyttöön lähes viiveettä. Nyt tämän hallituksen esityksen myötä aiempi menettelytapa toimittaa ennakonpidätys muuttuu yksinkertaisemmaksi ja varmasti myös veronmaksajien näkökulmasta paljon ymmärrettävämmäksi, ja samalla vähenee muutosverokorttien hakemisen tarve ja vastaavasti myös hallinnollinen työ, mikä osaltaan alentaa kustannuksia, ja se on varmasti yksi hallituksen tärkeistä tavoitteista tämänkin esityksen suhteen.

Arvoisa puhemies! Kuten ministeri totesi, ehdotettu lakimuutos ei vaikuttaisi verotulojen määrään, ainoastaan niiden jaksoitus voisi hieman muuttua verovuoden aikana. Kokonaisuudessaan hallituksen esitys ennakoperintälain muuttamisesta on varsin järkevä ja kannatettava, ja yleensäkin verotuksen joustavoittaminen ja muuttaminen johdonmukaiseksi ja nykyaikaisten digitalisaatiomenetelmien hyödyntäminen on erittäin kannatettavaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiuru, Pauli.

15.12 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Verohallinnolle kiitos: on paljon tehty hyvää työtä, ja nämä palvelut, jotka ovat digitaalisesti saatavilla ja kansalaisten käytettävissä, ovat huomasti edistyneet ja ovat ymmärrettävämpiä monessa suhteessa kuin aikaisemmin. Ne ovat muuttaneet asioita helpompaan suuntaan, ja se on oikein hyvä.

Se, mitä edustaja Hoskonen nosti omassa puheessaan esiin, on kyllä ihan aiheellinen kysymys. Vaikka nämä digitaaliset palvelut olisivat kuinka hyviä, niin täytyy kuitenkin muistaa, että meillä on edelleen ja varmaan myös jatkossa paljon ihmisiä, jotka ovat näiden digitaalisten laitteiden ulottumattomissa. Heillä ole taitoja, ei välineitä tai kumppaakaan ja välttämättä ei ole valmiuksia tai mahdollisuuksia niitä koskaan hankkiakaan. Arvioiden mukaan 300 000—500 000 on tälläkin hetkellä näiden palveluiden ulkopuolella. Siksi on tärkeää, että myös ihan tällaista perinteistä kasvokkain tapahtuvaa asiakaspalvelua on jat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2024 vp

kossa saatavilla, koska muuten nämä ihmiset jäävät yhteiskunnan palveluiden ulkopuolelle, ja itse asiassa heidän oikeusturvansa on sellaisessa tilanteessa erittäin heikolla tolalla.

Mutta itse lakiesitys on kyllä ihan hyvä ja kannatettava. Kiitos siitä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Haluaako ministeri kommentoida? Olkaa hyvä.

15.14 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Ja kiitos edustajille näistä puheenvuoroista ja kommenteista. Tosiaan itse lakiesitys — hyvin positiivinen — sujuvoittaa itse prosessia ja yksinkertaistaa sitä oleellisilta osin. Ennakoiminen tai ennakoitavuus tässä myös selvästi paranee.

Digitalisaatio on tietyistä ongelmistaan huolimatta se suunta, johon me olemme menossa. Tämä ei tietenkään poissulje sitä, mitä muutamassa puheenvuorossa puhuttiin, että tarvitaan edelleen myös muunlaisia palvelumalleja. Verohallinnon käyttäminen puhelinpalvelun kautta on mahdollista. Totta kai myös fyysisiä palvelupisteitä edelleen on, mutta totta kai niiden määrä vähenee, kuten monen muunkin yhteiskunnallisen palvelun paitsi juuri siksi, että julkisessa taloudessa on tehostamisen varaa myös tuolla hallinnon puolella, myös siksi, että suurin osa käyttäjistä on siirtynyt sinne sähköisiin ja digitalisaation tarjoamiin palveluihin.

Kun hallituksessa tehdään näitä hallinnon uudistuksia ja kootaan yhteen palveluita, niin pyritään juuri edistämään sellaisia yhteispalvelupisteitä, joista olisi mahdollista samasta toimipisteestä saada erilaisia viranomaisten palveluita, ja vero näistä tietenkin on yksi oleellisista.

Tämä esitys tulee nyt. En osaa vastata edustaja Reijoselle siihen, miksi se ei ole tullut aikaisemmin, mutta ollaan tyytyväisiä, että se on nyt täällä. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.